

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTELEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.
Felelős szerkesztő **BENCZÜR SÁNDOR**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . . . 8 kr.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.
Kiadó s lap tulajdonos **SÁMUEL ADOLF**

A szarvasi termény- és áruraktárak.

Terv tervet ér egymásután, melyek mind a vidéki pénzügyintézetek reformjával foglalkoznak. Nagy ott a baj némely szakértők szerint s égető szükség van arra, hogy működésüket a törvény szabályozza, üzletkörüket korlátok közé szorítsa. A gondos tervezők részben oly körökből kerülnek ki, melyek a vidék s annak pénzügyintézetei érdekében semmi egyebet sem tettek, mint azokat alkalomadtán jól kihasználták s felüldik, hogy egyes felmerült hibák s visszaélések még nem bizonyítják, hogy a vidéki takarékpénztárak nagy hálozata hivatását betölteni, feladatának megfelelni képtelen volna. Ezalatt mind több vidéki intézet terjeszti ki üzletkört oly térre, melyen működni voltaképpen a nagy központi pénzügyintézetek volna hivatva. Ezekből a nagy intézetektől lehetett volna várni, hogy esetleg a kormány segélyének igénybevételevel is behálózják az országot termény- és áruraktárakkal, de miután az égető szükség dacára évtizedeken át mit sem tettek e téren, ezen feladat megoldása is a vidéki pénzügyintézetekre maradt, melyek dicséretesen buzgólnak is annak megvalósítása körül.

A legelső ilyen termény- és áruraktárak közé tartoznak úgy a létesítés ideje, mint különösen a berendezés czélszerűsége s az elért siker tekintetében a szarvasi takarékpénztár termény- és áruraktárai, melyek már eddig is több ilyenmü alkotás mintája gyanánt szolgálván, szükségesnek tartjuk azokkal, mint elsősorban a gaz-

daközönség érdekében létesített intézményekkel, e lapokban behatóan foglalkozni.

A szarvasi takarékpénztár termény és áruraktárai 1896. november 1-én nyitlak meg. S az új intézmény fennállása rövid ideje alatt máris is fényesen bizonyította szükségességét és hasznosságát egy a termelő, mint a kereskedő osztály szempontjából. A létesítés körül a főérdem a takarékpénztár Salacz Ferencz ügyvédet volt járási főszolgabírójt illeti, ki 26 év óta állván a takarékpénztár élén, régen felismerte ily közraktár szükséges voltát és a kérdés beható tanulmánya után kész tervvel állott az igazgatóság és a közgyűlés elé és sikerült elosztatnia az új üzletág irányában keletkezett aggodalmakat. Tevékenyen segítette volt ezen munkájában a takarékpénztár akkori titkára Havas Mór, ki ma a békéscsabai takarékpénztár vezértitkára s Békés-Csabán is már azóta nagyszabású közraktárt létesített.

A szarvasi közraktárak a vasutállomás közelében levő mintegy 10 holdnyi telken épültek és pedig a lakó és gazdasági épületeken kívül először 12,000 mm. gabona befogadására alkalmas földszintes épület s egy kisebb, ugyancsak földszintes épület különféle áruk számára, de mar a következő évben újabb 24,000 mm. gabona befogadására alkalmas raktárt kellett építeni, mely egyemeletes és cementtalakkal bíró pinceszelyi. ségekkel is bír, így tehát igen nagy befogadóképességű, a mellett aránylag jóval olcsóbb, mint a földszintes raktár.

Mindez a vasuti vágányokkal s összes felszerelésekkel és a telek árával együtt nem egészen 60,000 forint befektetési összegbe került.

Ezen beruhással szemben a jövedelem az utóbbi évek rossz termése s azzal járó csekélyebb mérvű beraktározás dacára is teljesen kielégítő.

A tiszta jövedelem ugyanis 1897-ben 5345 frt 42 kr-ra, 1898-ban pedig 7020 frt 60 kr-ra és pedig azutóbbi évben befolyt fekbérek be- és kiraktározási s biztosítási díjak, vasuti kocsi-előállítás, rostálás, lapátolás, keverés czimén s bizományi ügyletek után 15.412 frt 6 kr., a raktári áruléslegek után befolyt kamatokból a raktári üzemet illető 2% czimén 1284 frt 46 kr., összesen 16,696 frt 52 kr. Ezzel szemben a tisztifizetések 1075 frtra, a munkabérek 4782 frt 6 kr-ra, a kezelési költségek 1103 frt 5 kr-ra a biztosítási díjak 425 frt 84 kr-ra mentek, az épületek, vasút s felszerelések értékéből való különböző leírásokra pedig 1389 frt 97 krt fordított a takarékpénztár. A forgalom fokozatos növekedését mutatja, hogy 1897-ben 132,805 mm. 1.207,515 frt értékű áru volt beraktározva s a teljesített raktári műveletek száma 2603 volt, 1898-ban e szám 4433-ra, a beraktározott áruk sulya 225,154 mm.-ra, értéke 2.017,535 frtra emelkedett, az árukra 1897-ben 682,019 frt, 1898-ban 868,143 frt kölcsön lett folyosítva, Az 1898. évben beraktározott áruk közt volt buza 55,024 mm., árpa 15,732 mm., tengeri 23,317 métermá-

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRSZAJA.

Nagy gyakorlatok.

— Humoros verszet. —

Haladunk, fejlődünk! Dicső kor e mai,
Számos vívmányait nehéz etmondani!
Míról a jó ósök álmodni sem mertek,
Híu me ész, eszmék testet-lelket nyertek . . .
Uháczius agyu, gőzborotva s egyéb,
Ragyogóvá tették a mai kor nevet,
Hej! de mindenek közt legkedvesebb nálunk
A snájdig kerékpár, a mi ideálunk!

Föl tehát pasasok, föl a karikára,
Induljon a menet szépen egysorjába!
Elől menjen Friczo, hátul menjen Fránczi . . .
Szarvas közönsége jer minket csodálni! . . .
Gyertek csak utánunk! a népkertbe megyünk,
Nézzétek meg a mi pompás pályaterünk,
Juniális előtt gyakorlatot tartunk,
Jertek álmélkodni, csodálkozni rajtunk!

. . . Kék az egyenruhánk, kék satyakot bordunk,
Ahogy H. ur diktál, jobbra, balra forgunk . . .
Csak legalább Dóri ne lenne itt köztünk,
Kivel már anynyiszor úgy összeütköztünk!
Mert kérem nagyszerű ez az uri ember!
Akarattal teszi, látni tiszta szemmel,
S a karambol után úgy nevet, úgy kaczag . . .
— No de hát ez nem viccz, ez csak rossz akarat!

Vitéz Dóri koma! ne haragudj érte,
Hogy így felkaptalak a pennám hegyére,
Vadd be csak őszintén, iswerd be csak szépen,

Hogy megérdemelted te ezt mindenképen . . .
Maradunk mi azért, akik voltunk eddig,
Egynehány rossz rimért ugyan ki verekszik!
Te maradsz mérnöknek, én meg gyakornoknak,
Kiadjuk az utat hamar a haragnak!

No de szó a mi szó, csak most vettem észre,
Hogy elgalyogtam a sok érzégsébe . . .
De látod így van az kedves Dóri koma,
Ennek is, ne tagadd, csak te vagy az oka!
— Am robogjunk tovább — folytassuk a témát
Nehogy a közönség unja a poémát,
Nézzünk kissé széjjel, figyeljük meg őket,
A babérra vágó deli versenyzőket!

Illetve dehogyan is! — majd rosszul beszélek!
Nem készült itt verseny, nehogy azt higgyétek . . .
Gyakorlatot tartunk, ez most a mi dolgunk,
Ahogy H. ur diktál, jobbra balra forgunk . . .
S, H. ur méltó arra, hogy dirigens legyen,
Hogy párjára találj, járhatz völgyö, hegyen,
Akrobata termet, vidám ifju, kedély,
Egy garmada kincsnél sokkalta többet ér!

Azt se higgyétek ám, szegyen volna nekünk
Hogy valami satnya a mi sport egyletünk . . .
Hej! Dehogyan is satnya, hej! dehogyan is gyenge,
Van köztünk sok sok hírneves levente!
Kimagaslik köztünk, mint egy barezi zászló,
A selyembajuszu mosolygó N. . . .!
Friss életerőtől duzzadozik izma,
Látszik, hogy csak nem rég volt ő — regattista!

Minden közt azonban legjellemzőbb nála,
Az ő véghetetlen nagy kitarlóssága,
Szentésre egy ugrás, kevéssel több néki,
Sokszor Brucsovsky sem tudja utólrni . . .
Száguld, mint a szélvész, fuj, miként a sárkány,

Kövér verejtékek ülnek a szakállán,
Meg-megpihen néha híves patak mellett,
Majd újra felpattan s rohan, mint a felleg!

Utána kevéssel marad csupán hátra,
Friczo a csapatnak vezérkapitánya!
Ámbár Friczo gyöngébb, úgy mondjuk soványabb,
A mi Laczi mellett bizony meg sem állhat!
Ő csak a „luntini“ művelte, mint sportot,
És mint regattista nem ért el rekordot,
De azért közlünk bárki elmondhatja,
Hogy ő egyletünknek oszlopos alakja . . .

Következik Fránczi, másodkapitányunk!
Feldobog szívünk, ha róla referálunk,
Csak egy hibája van, bár le szokna róla,
Hogy ne rángatózónék örökké az órra!
Akkor lenne aztán deli, nyálka legény,
Nem teremne párja a világ kerekén,
Egész utoza népe, egész falu lánya,
Ha elmegy az utcán, ki nézne utána!

A Sanyi a B. Böck, az is kutya gyerek,
Örökösen gyártja, gyurja a rimeket,
Ir ejőzt, balladát, elégiát, ódát,
Alkalmi költeményt, s czifra kortesnótát . . .
Reggel tejet iszik, uzsonnára tejet,
Ilyen szolid ember csak poeta lehet,
Bár a gonosz nyelvek azt beszélék róla,
No de semmi, semmi! hagyjuk ezt máskorra!

Most pedig egyletünk puczerjára terek,
Fő-föpuczerunkról hadj zengjen az ének!
Kellemes külseje — tagadni hiába —
A szarvasi hölgyek bámulata tárgya . . .
De nem is csodálom! — az az egy tánydolog,
Hogy a patikában elegánsan forog,
Aki őt meglátja pilulákat gyurja,
Hogyne csodálkoznék, oh hogyne bámulna!

zsa, heremag 855 métermázsza, zab 2351 métermázsza, köles 268 mmázsza, vegyesek 1344 mm., a vegyesek szállóna. továbbá cukor, petroleum, melyet holtosok nagyobb tételekben vagy kötéseken vásárolnak s a fetesleges árut egyelőre a közraktárban helyezik el; sokan kijelentették, hogy ily módon a beraktározási kölcsöndíjak dacára sokkal olcsóbban, mert nagyban képesek e nagy keletű árukat beszerezni. Vannak azonban a vegyes áruk közt iparcikkek is, különösen több ezer pár csizma! A vásárra dolgozó mesterek az által, hogy készítményeikre a közraktárban előleget kapnak, egész éven át, rendszeren dolgozhatnak, míg előbb csak bizonyos számú pár csizmát készíthettek. A csizmák aztán az egyes vásárokon eladatnak, legtöbb az őszi vásáron, mikor gyakran az egész raktár kiürül; feljegyezésre méltó, hogy a kész csizmák keleté a kukoriczatermés mennyiségétől függ; a szegény nép leginkább akkor vásárol, ha harmados kukoriczája jól sikerült.

A közraktári forgalom legfontosabb cikkeit a gabonaneműket jelentékeny részben maguk a termelők helyezik el a közraktárban; oly években különösen nagy forgalomra lehet számítani, midőn az árak alacsonyok s a mezőgazda nem akar megválni termésétől, hanem inkább beraktározza, pénzt vesz fel rá és várja a jobb árat. ezért első tekintetre úgy látszik, mintha a közraktár az adásvételi forgalmat mesterségesen nehezítené és az által a kereskedelemnek ártana. Hogy ez mennyire nem így van, sőt hogy ennek éppen az ellenkezője áll, bizonyítja azon körülmény, hogy pl. a szarvasi közraktárban elhelyezett áruk nagyobb része nem a termelők, hanem a kereskedők tulajdona.

Számos kiskereskedő, ki a közraktár nélkül csak ügynök volt, részt vehet az üzletben, még drága magtárt sem kell tartania, a vett gabonát egyenesen a közraktárba szállíthatja s azzal a kedvező konjunkturát bevárhatja, tehát éppen a közraktári intézmény elterjedésétől tehet várni, hogy a kisebb gabonakereskedő, kik már egészen leszorultak a piacról, ismét lábra állhatnak s a nagykereskedőkkel felvehetik a versenyt, mi a gazdálkodókra nézve is feltétlenül előnyös. De a nagykereskedőnek sem árt a közraktár, mert először is kevesebb magtárt kell neki tartani, mi például Szarvason, hol a waqtári viszonyok kedvezőtlenek, meglehetősen fontossággal bír; másodsor, ha nagyobb mennyiségű áru van szük-

sége, azt rövid idő alatt minden utánjárás nélkül egyszerre veheti a közraktárban. Így például a tavaszi buzaring keletkezésekor annak ellensúlyozására nagy mennyiségű búzának gyors felszállítására volt szükség, ekkor a szarvasi közraktárt néhány nagyobb gabonakereskedő cég ügyszólván teljesen kiürítette. A beraktározók alávetik magukat az üzlet szabályzatnak mely az árúk kezelésére nézve a közraktáraknak fontos jogokat biztosít s ezt alaptalan kifogásoktól s perlekedéstől megvédi, viszont a beraktározók érdekei az által vannak védve; hogy az intézetnek a felek bizalmára feltétlen szüksége van s már csak saját üzletforgalma érdekében is mely kizárólag ezen a bizalmon alapszik, kerül minden visszaélést. Az üzletviszony tényleg bizalmas és barátságos, panaszt a felektől nem hallani. A fekbér métermázsánként és hetenként gabonaneműek után 1/2 kr., ez azonban a jövedelem körülbelül csak harmadrésze, másik harmadrésze a be- és kiraktározási díjakból áll, a kezelési költségek, lapátolás, rostálás, vasuti kocsi, biztosítási díjak stb. együtt szintén körülbelül harmadrészt teszi a bevételeknek.

A közönségre s az alapító takarékpénztárra a sajátképeni közraktári üzletnél nem kevésbé fontos az azzal kapcsolatosan kifejlődő előleg-üzlet. Oly vidéki pénzüzetek, mint a szarvasi is, melynél nagy összegű betét van elhelyezve, szerencsések ha pénzeiket feltétlen biztonsággal olyként helyezhetik el, hogy azok rövid idő alatt okvetlenül befolyanak, erre pedig jobb mód aligha kínálkozik, mint az árukra való előlegezés. Még az az előny is megvan a közraktárnál, hogy az előlegeket éppen akkor veszi igénybe a közönség mikor a termés után sok mezőgazda visszafizeti tartozását vagy takarékpénztári betétben helyezi el pénzét, tehát mikor az intézetnél pénzbőség van. A mint a készletek lassankint elszállítatnak, az árukra adott kölcsön is fogy s már tavasz felé mikor a váltóhitelt sürűbben igénybe veszik és a beteket kiveszik, már ismét rendelkezik a takarékpénztár az előlegek nagy részével.

Ily körülmények közt az intézet képes az árukra rendszerint olcsó kölcsönt adni, sőt volt már rá eset, hogy nagy pénzbőség idején a beraktározókat felszólította, hogy vegyenek fel kölcsönt vagy vigyék el áruikat s adjanak helyet másoknak, kik az előleg kölcsönt igénybe veszik. Viszont pénzzük világban a kamatláb emelése által az előlegkölcsönök igénybevétele meg lehet szorítani.

Ezekből szerintem az a tanulság, hogy nagy gabona- vagy bortermelő vidéken, különösen ha a raktárviszonyok nem egészen megfelelőek, jól tesz az a nagy betétek felett rendelkező vidékitakarékpénztárak, ha közraktárakat létesítenek, mert jól is kamatoztatják befektetett pénzüket, főleg pedig az időnkint tulságos nagy összegű betétet kedvezően felhasználhatják a nélkül, hogy azt tartósan lekötnek. Ezen vállalkozás által tehát nem csak hogy nagy kockázatban nem mennek, hanem inkább bizonyos tartalékra tesznek szert, mely tömeges betétfelmondás esetén eléggé meg nem becsülhető.

A hol a viszonyok nem oly kedvezőek, hogy pénzüzeteknek érdemes volna közraktárakat alapítani, ott a kedvező áruhitel megteremtése már sokkal nagyobb nehézségébe ütközik, de miután a mezőgazdának feltétlenül jogos igénye van arra, hogy áruira olcsó kölcsönt kaphasson, s azáltal azokat jól értékesíteni módjában legyen, a nehézségektől nem szabad visszariadni, hanem mezőgazdasági szövetkezetek útján, esetleg állami támogatás segítségével kell keresni a módokat, melyekkel minden nagyobb forgalmi központon közraktárakat lehessen létesíteni.

M. G. L.

Dr. Ecseri Lajos.

HIREK.

Isteni tisztelet. A szarvasi ág. ev. ó-temp-lomban a magyar isteni tiszteletet a mai napon Stefa-nik Igor segédlelkész ur fogja végezni, ki is ez alkalommal mutatja be magát először a szarvasi magyar ajku hívek között.

Esperességi gyűlés. A békési ág. ev. egy-házmegeye évi rendes közgyűlést f. hó 28-án szarvason fogja megtartani.

A szarvasi kerékpárosok egyesülete f. hó 24-én a szarvasi népkertben virágkorzóval egybekötött nyári táncmulatságot rendez. E nyári mulatság igen érdekesnek ígérkezik, mert a szarvasi közönségnek még nem volt alkalma a csakis nagy városokban s fűrdőhelyeken szokásos virágos kerékpár korzót látni. E mulatság fényét felette fogja emelni ama körülmény is, hogy megyénk minden kerékpár egyesülete küldött-szerűleg fogja a mulatságon részt venni.

Művész estély lesz f. hó 20-án este a szarvasi új színházban J a s z a i M a r i a nemzeti színház nagy művésznője, S o m o g y i B. Carola a würzburgi opera v. első drámai primadonnája, S o m o g y i Mór zongoraművész és consorvatoriumi igazgató közreműködésével a következő műsorról: 1. Weber-Liszt. Hangversenymű. 79. mű a) Bucsú, b) Távol-lét, c) Induló, d) Viszontlátás öröme Somogyi Mór. — 2. a) Meyerbeer. Nagy aria „Ördög Róbert“-ből, b) Denza Si tu m'aimais Somogyi Carola. — 3. a) Száva-i Ezer tavasz, b) Tompa: Három a daru, Jászai Mari. — 4. a) Paderewski. Mennette, b) Wagner-Liszt: Tann-hauser-Nyitány (Concert-Paraphrase), Somogyi Mór. — 5. a) Gregh. Francia Serenade, b) Tosti. Pense, S o m o g y i Karola. — 6. a) Kiss József: Simon Judith, b) Radó: Szent Péter és a hegedűs Jászai Mari. — 7. a) Raff. Caprice, b) Liszt. Rhapsodie hongroise S o m o g y i Mór. — 8. a) Leoncavallo. Musette dala a „Bohé-mek“-ből, b) Magyar népdal, Somogyi Karola. — Előre is felhívjuk műpártoló közönségünk szíves figyelmét az élvezetesnek ígérkező művészestélyre.

Családi ünnep. Városunknak egyik bájós hölgye Réthy Erzsike k. a. e. hó 10-én ünnepelte születésnapját. Ez alkalomból a kisa-szony kedves barátainak és gavallér hódolójának számos tagja kereste fel az ünnepeket, hogy átadja szerencsekívánatait élő szóval vagy pedig szép rózsacsokor szymbolumában. Az erre következtelt inkullási diner alkalmával lefolyt ke-délyes és szellemes társalgás csak fokozta az amugy is kitünő hangulatot s a házagazda jó bora megoldotta a nyelveket. Az első felköszöntőt Stefánik Igor hely-beli ág. ev. s. lelkész mondotta s éltette az estély ün-nepeltjét, Erzsike kisasszonyt, Gebhard Károly buda-pesti joghallgató a vendégszerető házigazdát, Réthy Sándor nagykereskedő urat, Szily János budapesti gyá-rós ismét az ünnepeket Erzsike kisasszonyt s végül Sztrojny Ákos helybeli r. kath. kaplán a kitünő szí-veességű háziasszonyt. Gebhard Károly zongoraművész gyönyörű játékaival elbájolta, tréfás cuplettjeivel meg-nevettette az egész társaságot s csárdásaival felvilla-nyozta a fiatalságot, mely táncra kerekedett s járta volna ki tudja meddig, ha a hajnali kakasszó véget nem vet az aranyos jókedvnek.

Választás. F. hó 11-én ment véghez a törvény-bírói választás, mely alkalommal nagy többséggel Ko-vács János lett megválasztva Szarvas község törvény-bírájává.

Érik a buzakalász. Igen: Érik a buza-kalász. Milliók kincses bányája most a hullámzó kalász tenger, odatapadt milliók reménye az apró buzaka-lászokhoz. Azokba érik az a drága szem, mely magva a mindennapi kenyérnek, amiért oly buzgón szoktunk imádkozni Nagy sor is az a kenyér, melynek alapja a

Bemutatom őt, mint tb. egylettágot,
Illó, hogy előtte emeljünk kalapot! . . .
Mert aki ennyit tud, ennyit jót és szépet,
Hej! megilleti azt bőven a dicséret!
Légy hát ezután is, ami eddig voltál,
Puczolj ezután is, ha eddig pucoltál,
Köszönetet mondunk jegyzőkönyvben érte,
Fejedre az égből ezer áldást kérve!

Következik most két merész biciklista.
Az egyik Brucsovszky, a másik meg Sz . .
Százaz áttételi gépen járnak, mennek,
A sebes viharral versenyutra kelnek!
Brucsovszky tüzesebb — igazsághoz híven,
Hét vármegyét bejárt az ördögkeréken,
Közülünk akárki hogyne látta volna,
Egy-egy ökrös kocsin Szarvasra vonulva! . . .

Mért nem jött biciklin, nem tartozik ide,
Egy ember nem láthat a másik szivibe! . . .
Elég legyen annyi, — s ez elég is lehet,
Hogy biz ez a dolog — nem egyszer megesett!
No de szó ami szó, jól értik a dolgot,
Elértek hatalmas, igen szép rekordot.
Kár, hogy nem Budapest az a hely, hól laknak,
Szarvason örökre elrejtve maradnak!

A többiek közül kitüntette magát
Homokgyáros Miso, az öreg Dájbukát,
Miután meg Jenczi, korjegyző barátunk,
Benne is egy szívós sportembert találunk!
Ide számítható tisztelt Morcos ur is,
Aki Kolozsvárott most lett „Corpus Juris.“
Bár nem utriusque, mégis látszik rajta,
Olyan büszkén lépked, akár egy tájfajta! . . .

Családapa zárja be a hősök sorját,
Kár, hogy a napokban betörte az orrát . . .

Egy öreg masina leszakadt alatta,
S lakosztályát örzi most az istenadta!
Pedig de jó ember! pedig de kár érte!
Be volt biztosítva, az a szerencséje,
S vidáman neveti a jó társaságot,
Hogy fizet naponként három flor czulágot!

Türelmes olvasó, oh bocsáss meg nékem,
Mennyire tévedtem, most tudom, most érzem . . .
Hisz nem irtam arról, amiről akartam.
Éltemben először esett ez meg rajtam! . . .
Hanem hü olvasó, vigasztalódj, kérlek,
A jövő vasárnap újra visszatérek,
Birtokomba veszek egynehány hasábot,
S zengek, ha kell, himnust vagy jeremiádot!

A nagy gyakorlatról akkor fogok szólni,
Most azonban jó lesz szépen elschlisszolni!
Mert a szerkesztő ur haragosan készletet:
„Ugyan hagyja kérem abba az egészet!
Hisz ha így folytatja, nem lesz elég rája
„Szarva- és Vidéke“ három heti száma.
Előfizetőim telmondanak sorba,
Kegyelmezzem nékem, ne döntsön nyomorba!

Tiszteit urak, hölgyek, én jóságos vagyok,
Szerkesztő szavára készséggel hallgatok,
A pennát, a ténát a zsebembe rejtem,
S mint az árva tuzok, távozom leverten . . .
Szememből perognak a fájdalom könnyek:
„Ég önökkel urak! Ég önökkel hölgyek!
Alig tudok szólni a megindulástól,
Magamat ajánlom! . . . folytatom majd máskor!

Igricz.

most érő buzaszem. Ha nem lesz elég buza, nem lesz kenyér, nem tud fizetni a gazda, nem keres az iparos, a kereskedelem pang, és megnehezül az utak helyzete kik a hivatalban a poros iratcsomók feldolgozásával keresik a mindennapi kenyeret. Vannak boldog emberek, kik nem törődnek a buzakalással, az Isten legszébb ajándékával, akik bőségében dussalakodnak, s akik buzakalász-érsékor elmennek nyaralni, mivelhogy van ebből a világokat teremő és megsemmisítő eszközökből elég mennyiség a rendelkezésükre. De a nagy tömeg lelkének és szívének minden reménye a buzakaláson függ. Ez a jólét s nem a csekély megelégedés forrása: milliók sorsának hatalmas intézője. Oh az a buzakalász áldást foglalhat magában, de káros lesz, ha nem áldja meg az isteni gondviselés.

— **Vásár.** Jánosnap országos vásárunk tegnap vette kezdetét, tegnap volt a lábás jószágok vására, melyre nagyon sok és jó jószág volt fölhajtva, s illó ár mellett a forgalom is elég nagy volt, különösen fejős tehének és igás állatok iránt nagy volt az érdeklődés, de legjobb vásárijuk volt a faedényeket és szereszmokokat áruló oláh atyafiaknak, kiknek nagy része már tegnap estig el is adta portékáját. s ma már vígan koczognak hazafelé a jó magyar pénzzel. A kiránduló vásár is nagyon mutatkozik, de a mostani nyomott pénzvizonyok mellett aligha lesz valami élénk forgalmu. Komédiás bódé, mindenféle, eddigelé még nem látott csodadolgokkal s óriásokkal — is van annyira, hogy fele is sok lenne. De hisz vásárt s különösen nyári vásárt komédiás sereg és sátorok nélkül el sem lehet képzelni.

— **Perotti Gyula** s társainak tegnapi hirdetését előadásuk a közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmaradt.

— **Győztes futók.** A főgymn. tanulók e hó 11-én tartott síkversenyén győztesek lettek a 12 évesek csoportjában Moeskönyi Ervin II. o., a 14 évesek közt Székács Mihály IV. o., a 15 évesek közt Wágner Márton IV. o., a 16 évesek közt Müller Rózsa VI. o., a 17 évesek közt Eremits Vitélyos VI. o., a 18 évesek közt Szilárdy István VI. o., a 19 évesek közt Fejer Jenő VIII. o., ki egyszer-mind egy második mérkőzésben „győztesek győztese” címet is nyert. Versenydíj minden csoportgyőztes részére egy-egy oklevél a főgymnasiumtól. Versenybírák Mikolay Mihály, Benka Gyula és Oláh Miklós voltak. A verseny a szentandrási áton szép számnú közönség érdeklődése mellett folyt le.

— **Uszóverseny** rendez a főgymn. tanulók közt ma d. u. 5 órakor a holt Kőrösön levő főgymn. uszoda tájékán Oláh M. tornatanár, ki a városi közönséget ezen versenyre tisztelettel meghívja.

— **Kinevezés.** Czirbusz Eudréné szül. Benzúr Vilma uródt, a kereskedelemügyi miniszter Kondorosi postamesterre nevezte ki. Czirbusz Eudréné s szarvasi postán mint gyakornoknó, ha amosabb ideig volt alkalmazva, s előzékeny banásmódjánál fogva a postára járó közönségnek kedvence volt, s hisszük, hogy a kondorosi közönség velünk együtt örvend, hogy a miniszter kegye egy ily előzékeny s szakavatott nővel töltötte be a kondorosi postamesteri állást.

— **Felhívás.** Berchóti István varmegyei aljegyző felhívja azon volt tanulóit, kik az 1899 évben vele együtt a szarvasi főgymnasiumban végezték be középiskolai tanulmányaikat, hogy ígéretükhöz híven f. évi július hó 1-én Szarvason megjelenni sziveskedjenek.

— **Halálozás.** Marcskai Ferencz II. éves joghallgató, hosszas és súlyos betegség után f. hó 12-én 22 éves korában jobb létre szenderült. Béke porára!

— **Vettük a „Kert.”** a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. é. 12-ik számát, melynek érdekes tartalmából a következőket emeljük ki: **Mautner Ödöntől:** A jó számocák, Marcz Ferencztől: Egész nyáron át díszló virágok, Deák Imrétől: Az iskolás gyermekek oltási kísérletei a faiskolában. E számban 7 fametszet s egy színes nyomatú műmelléklet teszi érthetővé a benne előadottakat. E valóban tanulságos közlönynek, mely kéthetenként jelenik meg, főszerkesztője Mautner Ödön, felelős szerkesztője Igali Szvetozár, Kiadóhivatala Budapest, Andrassy-ut 23. szám alatt van. Előfizetési ára negyed évre 1 forint, a kertészet iránt érdeklődőknek nagyon melegen ajánljuk e nagy szakavatottsággal szerkesztett folyóiratot.

— **Mi a nirvana?** Az indusok másvilági gyönyörűsége, amikor a lélek teljesen tétlen, szabad minden érzelmétől s ment minden gondolattól. Ebben gyönyörűséget csak az indus képzelet találhat, ez a teljes megsemmisülés. Nagobb gyönyörűség így a nyári időben az égető napsugár elől a méhesbe vonulni s e kedves hős helyen valami szórakoztató vagy oktató olvasmányba merülni, ha olvasóink is osztják nézetüket, akkor ajánljuk, rendeljék meg a Képes családi Lapok című illusztrált szépirodalmi hetilapot, melyben ugy a szórakoztatva oktató, mint az oktatóva szórakoztató cikkeket megtalálják. A Képes Családi Lapok ára 1 évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, VI., Szoudy-u. 11.

— **Kirándulás.** A szarvasi tanító egyesület Bakay Géza ur szíves meghívása folytán e hó 16-án delután tanulmányi kirándulást tett, Bakay Géza urnak a község alatt elterülő szőlőtelepere azon célból, hogy szőlő zöldségtermelés részint elméleti, részint gyakorlati oktatást nyerjenek. A kirándulókhoz csatlakoztak nt. Zvarinyi János lelkész ur, s községünk intelligenciájának a szőlőszet iránt érdeklődő több tagja. A kirándulókát Bakay ur a töle megszokott előzékenységgel fogadta, s az épen folyamatban levő zöld ojtásról beható s gyakorlati bemutatásokkal párosult előadást tartott, majd elvezette

a kirándulókat nagy kiterjedésű s mintaszerűen kezelt szőlőtelepének minden részébe, hól részint a fásajtás, majd a zöld ojtásos vesszők ellátásáról s azok kezeléséről, s végül az állandó szőlők telepítéséről tartottak szakzerű előadást. A szőlőtelep teljes bemutatása s az igazán tanulságos előadás befejezésével a házigazda a kirándulókat magánál marasztotta és a kedves háziasszony messze föld n ismert szeretetre méltóságával megvendégelte a kirándulókat, kik csak késő este birtak megszabadulni a szíves marasztalástól. Távozásuk előtt nt. Zvarinyi János lelkész ur mondott köszönetet a háziaknak ugy a tanulságos előadásért mint a nem remélt s várt szíves látásért.

„Henneberg-selyem“

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamit házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldünk.**

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) **Zürichben.**

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Nyilttér.)

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőttesteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen, hűtő, gyuhajító és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskúty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Helybeli főraktár:

Csapó Soma fűszerüzletében, ahol minden bel- és külföldi vizek friss töltésben kaphatók.

8-24.

Ezen rovatban közöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

Hirdetések.

Hirdetés.

Békés Csaba nagyközsége, kisebb birtoktestekre felaprózás és további eladás céljából megvásárolván a Békés és Csanádmegyében fekvő gr. Trauttmansdorff-féle **uradalmi birtokokat**

ezek közül eladásra bocsájta a következő birtokokat:
1. Az Orosháza Nagyszénás pusztai 2. sz. tjkben felveti 1100 n.-ölével számított mintegy 5160 két ötöd részben szántó 3 ötöd részben legelő földelből álló,
2. Az Orosháza kiscsákó pusztai 2. sz. tjkben foglalt 1100 n.-ölévet számított mintegy 661 hold tisztán szántóföldből álló,
3. A kaszaper-pusztai 12. sz. tjkben irt 1100 n.-ölével számított mintegy 824 hold szántóföldből álló s végre

4. Az orosházi 2 sz. tjkbe foglalt, ugynevezett „Bónumi” gazdaságot, mely 1100 n.-ölével számított 715 holdból áll s melyben mintegy 7 holdnyi háztelkeknél is alkalmas terület foglaltatik.

A nagyszénási birtok eladási ára a szántóföldeké holdanként 300 frt, a legelő földeké pedig amelyek a

jelenlegi hasznóbérlet szerint beosztott ráták szerint bocsájtatnak áruba, holdanként átlag 150 frt, a kiscsákói birtok eladási ára holdanként 300 frt, a kaszaperi birtoké holdanként 330 frt, mely eladási árakhoz még csupán az átírási költség és illeték számítatik.

Az Orosháza községe alatt fekvő Bónumi gazdaság eladási ára holdanként átlag 400 frt, mely összeghez azonban még mindazon költségek járulnak, melyek az egész Trauttmansdorff-féle uradalom megvételére és további eladásából származnak s ezen birtokra aránylagosan jutnak.

Az 1. 2. és 3. pont alatt felsorolt ingatlanok jelenleg hasznóbérbe vannak, míg a 4. pont alatti házi kezelesben áll.

A részletes feltételek B.-Csaba község előljáróságánál és a községi ügyésznél megtekinthetők.

Felhívtnak a venni szándékozók, hogy ezen hirdetés megjelenése napjától számított 10 nap alatt B.-Csaba község előljáróságánál kitett ivekben a venni kívánt birtokmennyiséget sajátkezűleg előjegyezze s az előjegyzést az eladási ár 10 százalékának megfelelő övadék letételével megerősítse. Az övadék takarékpénztári könyvecskébe elhelyezve teendő. Te s a község fentartója magának azon jogot, hogy amennyiben az előjegyzést nem fogadná el, a letett takarékpénztári könyvecskét a térítvény ellenében minden indoklás és kötelezettség nélkül visszaadhassa.

B.-Csabán, 1899. július 16-án.

Csaba község előljárósága.

A szépség

emelésére, tökéletesítésére és fentartására legkitünőbb, teljesen ártalmatlan, vegytista és zsírmentes készítmény a

Margit-Crème.

Hatása Meglepi

Pár nap alatt szüntet szepőt, májfoltot, pörse- nést, pattanást, bőrrakást, (mitesser és minden más bőrrakást) Kisimítja a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is úde, bájos arczint kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hírneves tanárok az arczon levő ránczokat massaga által tüntetik ki. Erre kiválóan alkalmas a Margit-Crème. Ha az arczot naponként Margit-Crémmelel masszirozzuk, nemcsak a szepők, májfoltok és egyéb arczszíntatlanságok tűnnek el, hanem a ránczok himlő- helyek és egyéb rendellenességek, melyeket öreg ség, gondok, betegség stb. okoztak.

Ovszer a nap és szél befólasa ellen.

Nappal is használható. Nagy tégegy 1 frt kicsi 50 kr.

Margit hölgypor 60 kr. Margit szappan 35 kr.

Margit foggép (Zahn pasta) 50 kr.

Rozetter hajregénőző az ősz hajnak eredeti szí- nét adja vissza 1 forint.

Hajszőkítő bármily haját aranyzőkőre fest 50 kr. és 1 frt.

Tanochinin pomade legjobb hajapoló és növesztő 35 és 50 kr.

Világosárai Bohus bofuszpedró dőlczeg, szép ba- jusz nevelésére 25 és 35 kr.

Földes Kelemen

Arad, Deák Ferecz-utca 12.

Bel- és külhoni gyógyszerészi és hygienikus kü- lönlégességek, kötszerek, toilette cizkek raktára.

Telefon 111 szám.

Főraktár Bugyis A. és Medveczky J. gyóász.

Raktár minden gyógyszerertárban.

3 frton felüli rendelvények bérmentve küldetnek.

Egy jó házból való fiu

géplakatos

tanoncnak

felvétetik.

Szenes Mihálnál

Kondoroson.

E hét folyamán kapható lesz finom juhturo, sajt

NAPI ARON.

Új fűszer kereskedés Szarvason.

Van szerencsém a n. é. vevőközönség tudomására hozni, hogy helyben a piactéren (Bárány-féle házban egy a legnagyobb igényeknek megfelelő

FÜSZERÜZLETET

nyitottam.

Tartok raktáron friss felvidéki thea vajaf. nevezetesen sajtot és lipitai-turót legolcsóbb és legjobb minőségben.

Azonkívül bátorodom a legfinomabb Cuba és Mokka. Gyöngy kávé stb. raktáramat melegen ajánlani.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve

kiváló tisztelettel:

PLETENIK JÓZSEF.

Moskovits nagyváradi élesztőgyáros kizárólagos
élesztő-lerakata Pletenik Józsefnél.

2-3

VALÓDI BOR PURLAT (COGNAC)

Egy és két kereszt jelvényel ellátott eredeti töltésű palackokba Szarvason

Holéczy Gusztáv jóhírnevű üzletében kapható.

Weisenbacher János bortermelő és Cognacgyáros

Salgó-Tarján.

2-2

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni évek óta fennálló

Mű-selyem festő és vegyészeti-tisztító intézetünkre

a mit újlag *gózerőre* a legújabb találmányu gépekkel úgy rendeztük be, hogy az által a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelőleg gyorsan és a legszebb kivitelben készíthetünk.

A midőn tehát köszönetünket fejezzük ki eddigi becses pártfogásukért, egyttal felkérjük további b. megbízásait is egész bizalommal a Szarvason levő gyűjtő telepünknél átadni sziveskedjenek.

Gyűjtő telepünk Szarvason új bazár épület Árpád szálloda mellett.

Kiváló tisztelettel

Moldvay és Alcsér

első orosházi mű-selyem festő és vegyészeti-tisztító-intézet tulajdonosai.

D. 8-10.